

Kevser-i Kur'ânî'den süzülen havuz

Sabri Bey: “İhlâs Risâlesi’nde ‘İhlâsı kıran ikinci mani’ Haşiye’de geçen, ‘Evet bahtiyar odur ki, kevser-i Kur’ânî’den süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev’indeki şahsiyetini ve enaniyetini o havuz içine atıp eritendir.’ Bu cümlede geçen havuz, buz parçası, kevser-i Kur’ânî, şahsiyet ve enaniyet ne demektir? Ayı ayrı açıklarsanız memnun olurum.”

Kevser, Kur’ân’da geçen âlem-i beka’daki bir büyük havuzun veya nehrin adıdır. Kevser Sûresi’nde Cenâb-ı Hak, Sevgili Peygamberimiz’e (asm) “Şüphesiz biz sana ‘Kevser’i verdik.” 1 buyuruyor. Peygamber Efendimiz (asm) kevserle müjdeleniyor. Sahabeden Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Abbas, Hz. Aişe, Enes b. Malik, Mücahid ve Ebu Âliye “Kevser”den maksadın, Allah Teâlâ’nın, Cennet’te Resulullah’a verdiği bir ırmak olduğunu söylemişlerdir.

Hazret-i Enes anlatıyor ki: “Resulullah buyurdu ki: ‘Ben Cennet’te yürürken önüme bir nehir çıktı. Onun iki kenarı da inci kubbelerinden ibaretti. Meleğe dedim ki: ‘Bu nedir?’ Melek: ‘İşte bu, Allah’ın sana verdiği Kevser’dir.’ dedi. Sonra melek elini nehrin toprağına uzatıp ondan misk çıkardı. Ardından ben, Sidretü’l-Müntehaya yükseltildim. Orada büyük bir nur gördüm.”²

Diğer bir rivayette Hazret-i Enes diyor ki: “Resulullah’dan (a.s.m.) ‘Kevser nedir?’ diye soruldu. Resulullah: ‘Kevser, Allah’ın cennette bana verdiği bir nehirdir. Toprağı misktir. O, süttten daha beyaz, baldan daha tatlıdır. Ondaki kuşlar su içmeye gelir. O kuşların boyunları deveboyunları gibidir.’ Ebubekir: ‘Ey Allahın Resülü, bunlar ne hoş şeylerdir!’ dedi. Resulullah: ‘Onları yemek daha hoştur.’ buyurdu.³

Hazret-i Enes bir diğer rivayetinde şöyle anlatıyor: “Bir gün Resulullah aramızda bulunurken uyukladı. Sonra başını gülümseyerek yukarı kaldırdı. Dedik ki: ‘Ey Allah’ın Resülü, seni güldüren nedir?’ Resulullah: ‘Şimdi bana bir sûre indirildi.’ dedi. Ve Besmele çekerek Kevser Sûresini okudu. Sonra: ‘Siz Kevser’in ne olduğunu biliyor musunuz?’ dedi. Dedik ki: ‘Allah ve Resülü, daha iyi bilir.’ Resulullah: ‘O, Allah’ın bana vaadettiği bir nehirdir. Onun başında çokça hayırlı şeyler vardır. O, bir

havuzdur. Kıyamet gününde ümmetim ondan su içmeye gelecektir. Onun su içme kapları yıldızların sayısı kadardır. Ümmetimden bazıları yakalanıp o nehirden uzaklaştırılacaklardır. Ben diyeceğim ki: 'Ey Rabbim, o benim ümmetimdendir!' Rabbim diyecek ki: 'Onların senden sonra neler yaptıklarını bilmiyorsun!'⁴ Hadisin diğer bir rivayetinde geçen, 'O nehrin üzerinde havuz vardır.'⁵ ifadesinden, havuzun Kevser nehrinin bir bölümü olduğu anlaşılıyor. İkrime ve Mücahid de, Kevser'in 'çok hayırlı şeyler', 'Kur'ân-ı Kerim' ve 'Hikmet' olduğunu söylemişlerdir.⁶

Yukarıdaki kaynaklardan anlaşılıyor ki, Kevser-i Kur'ânî bir Cennet ırmağına bağlı bir beka havuzudur. Peygamber Efendimiz'e (asm) ve dolayısıyla ümmetine bir müjde olarak verilmiştir. Bediüzzaman Hazretlerinin, kazanmak için ihlâsın şart olduğunu ısrarla vurguladığı havuz, işte bu Kevser havuzudur. Kişinin kendi şahsından ve kendi benliğinden ibaret olan şahsiyeti ve enaniyeti ise Bediüzzaman'ın risâlelerinde "buz parçası" teşbihiyle ifade edilmiştir. Havuza atılan buz parçası eğer erirse havuz ile homojenleşir, havuzdan bir parça olur. Eğer erimez ise, bir buz parçası gibi kendi enaniyeti ile kalır. Kişinin kendi enaniyetinin kişiyi kurtarması ise çok zordur!

Öte yandan anlaşılıyor ki, Risâle-i Nur, aynı zamanda bir edebiyat şaheseridir. Risâle-i Nur'da iman hakikatlerini anlatmak için edebiyatın bütün sanatları îcazvarî bir ustalıkla kullanılmıştır. Meselâ, Bediüzzaman Hazretleri burada ihlâsı, tesanüdü ve uhuvveti teşbih sanatıyla anlatıyor. Yani Bediüzzaman'a göre, kişinin kendi şahsiyeti, kişiliği ve benliği bir buz parçası hükmündedir. Risâle-i Nur'un şahs-ı manevisini teşkil eden cemaat-i nuraniye ise, Kevser havuzuna ulaştıracak umumî bir cadde-i Kur'ânîdir. Bediüzzaman havuz misâlini, Kevser havuzundan kinaye olarak tam yerinde kullanıyor. Yani Kevser havuzuna ulaşmak için kendi benliğinden geçip, bir buz parçası hükmündeki benliğini şahs-ı manevî havuzunda eritmek gereklidir. Bugünün şahs-ı manevî havuzu, kıyametteki Kevser havuzunun mukaddimesidir.

Dipnotlar:

- 1- Kevser Sûresi: 1.
- 2- Tirmizi, K. Tefsir el-Kur'ân, Sûre: 108, Hadis no: 3360.
- 3- Ahmed b. Hanbel, Müsned, C.3, S. 236.
- 4- Müslim K. es Salah, Bab: 53 Hadis No 400.
- 5- Müslim K. es Salah, Bab: 53 Hadis No 400.
- 6- Taberi Tefsiri, 9/241245.